

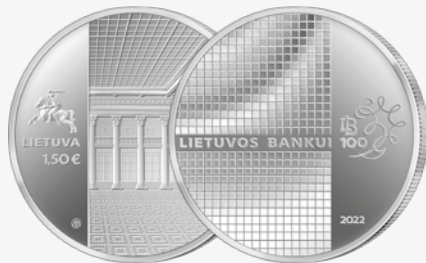
Nominalas 50 eurų
Metalas auksas Au 999
Matmenys 22,30 mm
Masė (svoris) 7,78 g
Paviršiaus kokybė PROOF
Briauna lygi
Tiražas 3 000 vnt.

Nominalas 20 eurų
Metalas sidabras Ag 925
Matmenys 38,61 mm
Masė (svoris) 28,28 g
Paviršiaus kokybė PROOF
Briaunoje užrašas „LB100“
Tiražas 2 750 vnt.

Kolekcinės monetos

Lietuvos banko 100 m. sukakčiai

Nominalas 1,50 euro
Metalas lydinys
Matmenys 27,50 mm
Masė (svoris) 11,10 g
Paviršiaus kokybė UNC
Briaunoje rantai
Tiražas 30 000 vnt.

Monetų dailininkas Giedrius Paulauskis, **išleidimo data** 2022 m. rugsėjo 27 d.,
monetas nukaldino UAB „Lietuvos monetų kalykla“. **Plaćiau:** www.lb.lt

50 eurų moneta

Kolekcinės monetos, skirtos Lietuvos banko 100 m. sukakčiai

Iš pirmo žvilgsnio neišskirtiniam 1922 m. spalio 2-osios pirmadieniui buvo lemta tapti viena svarbiausių moderniosios Lietuvos istorijos datų. Tadien pradėjo veikti Lietuvos nacionalinė pinigų sistema – į apyvartą išleista lito valiuta, jos priežiūra patikėta visiškai naujai institucijai – Lietuvos bankui.

Nors Lietuvos banko šimtmečio sukaktis tarsi įgalina kalbėti apie visą amžių apimančią institucijos istoriją, tačiau iš tiesų tenka kalbėti apie du Lietuvos centrinio banko įsikūnijimus – senojo, kurio istorija tęsiasi nuo 1922 m. spalio 2 d. iki 1940 m. spalio 3 d., ir moderniojo, atkurto 1990 m. kovo 1 d. Abu juos sieja ta pati Lietuvos finansų sistemos centro idėja, kurios tęstinumą pusei amžiaus buvo nutraukusi sovietinė okupacija. Dėl šios priežasties tarp tarpukario emisijos banko ir šiuolaikinio Lietuvos banko atsirado pamatinių, struktūros ir veiklos skirtumų.

1922 m. rudenį veiklą pradėjęs Lietuvos bankas pagal Steigiamajame Seime priimtą įstatymą buvo akcinė bendrovė, kurios akcijų turėjo ne tik valstybė, bet ir privatūs asmenys. Be pinigų sistemos priežiūros ir valiutos emisijos, bankas vykdė ir nemažai komercinių funkcijų – kreditavo verslą ir privačius asmenis, kai kuriose vietovėse surinkdavo mokesčius, pardavinėjo valstybės žyminius ženklus, lošimo kortas ir kt.

1990 m. atkurtas Lietuvos bankas priklausė išimtinai valstybei ir nevykdė komercinių funkcijų. Pagrindinėmis jo užduotimis tapo pinigų politika, bankų sektoriaus ir finansų sistemos priežiūra. Lietuvos bankas dukart įvykdė valiutų reformą (1993 m. įvedė litą, o 2015 m. – eurą), XX a. 10 deš. ir XXI a. 2 deš. atšaukė veiklos licencijas keliolikai neskaidriai veikusių komercinių bankų, o pastaraisiais metais pasižymėjo kaip pasaulinis lyderis, skatinant *FinTech* sektoriaus plėtrą.

P pinigai yra ne tik ekonominis, bet ir kultūrinis fenomenas, todėl už jų emisiją atsakingi centriniai bankai neišvengiamai tampa ir kultūros lauko veikėjais. Tarpukario Lietuvos centrinis bankas ne tik leido banknotus, kuriuos sukūrė žymiausi to meto dailininkai, bet ir jo paties pastatas – 1928 m. pabaigoje atidaryti Kauno rūmai – buvo išskirtinis architektūros kūrinys. Ypač daug statybų vyko 4 deš., kai Lietuvos miestuose iškilo 8 modernistinių formų banko skyrių pastatai, jie tapo svarbiais Lietuvos urbanistinio kraštovaizdžio elementais.

Šiuolaikinis centrinis bankas kultūros lauke veikia leisdamas kolekcinės ir progines monetas, ko tarpukariu veikęs bankas nedarė. Svarbiausiems Lietuvos įvykiams, asmenims, vietovėms, architektūros ir gamtos paminklams skirtos litų ir eurų monetos kuriamos kaip nedidelio formato meno kūriniai, tačiau kartu išlaiko savo pirminę – atsiskaitymo priemonės – funkciją.

Abi Lietuvos centrinio banko iteracijos tam tikra prasme atspindi jų steigėjos – Lietuvos Respublikos – raidą bei vertybines trajektorijas. 1918–1940 m. modernėjančios, tačiau vis dar agrarinės ir konservatyvios Lietuvos saugumo siekius įkūnijo nacionalinės valiutos stabilumas. XX a. pabaigoje atsikūrusios ir Vakarų šuoliais besivejančios Lietuvos *credo* – inovacijos, veržlumas, atvirumas – atliepia dabartinio Lietuvos banko vertybes ir veiklą.

Karolis Tumelis

Prancūzijos banko valdytojas Žakas de Larozenas priima su vienu vesni Lietuvos banko valdybos pirmininkų Vilijū Būdikį ir aptaria galimybes paspartinti euro grąžinimo procesą, 1993 m. rugpjūtį

Lietuvos banko Šiaulių skyrius, XX a. 3–4 deš.

Lietuvos banko Panevėžio skyrius, XX a. 4 deš.

Lietuvos banko Kybartų skyrius, XX a. 4 deš.

Lietuvos banko rūmai Kaune, XX a. 4 deš.

Lietuvos banko vadovai ir skyrių direktoriai valdytojo Vlodo Jurgučio kabineje Kaune, 1929
J. Tallat-Kelpšienės fotografėje nuotrauka LBPM